

Gestaltungsprogram till detaljplan för del av Huvudsta 4:17

2019-04-11, reviderat 2019-11-29

Index

Inledning

Bakgrund och syfte 3

Stadslandskapet

Stadens skala och platsens topografi 5

Flödet längs vattnet, kopplingen över 7 *Rev 2019-10-29*

En hörnsten för stadsstråket 9 *Rev 2019-10-29*

Närmiljön

Ett grönskande torg 12

Gatan gynnar mångfald 14 *Rev 2019-10-29*

Mötet med naturmarken 16 *Rev 2019-10-29*

Pumpstation 18 *Rev 2019-11-29*

Byggnaden

Skugga och djup 20

Robusthet och struktur 21

Rörelse och transparens 22

Subtila materialmöten 23

Skarpa detaljer 24

En inkluderande entrévåning 25

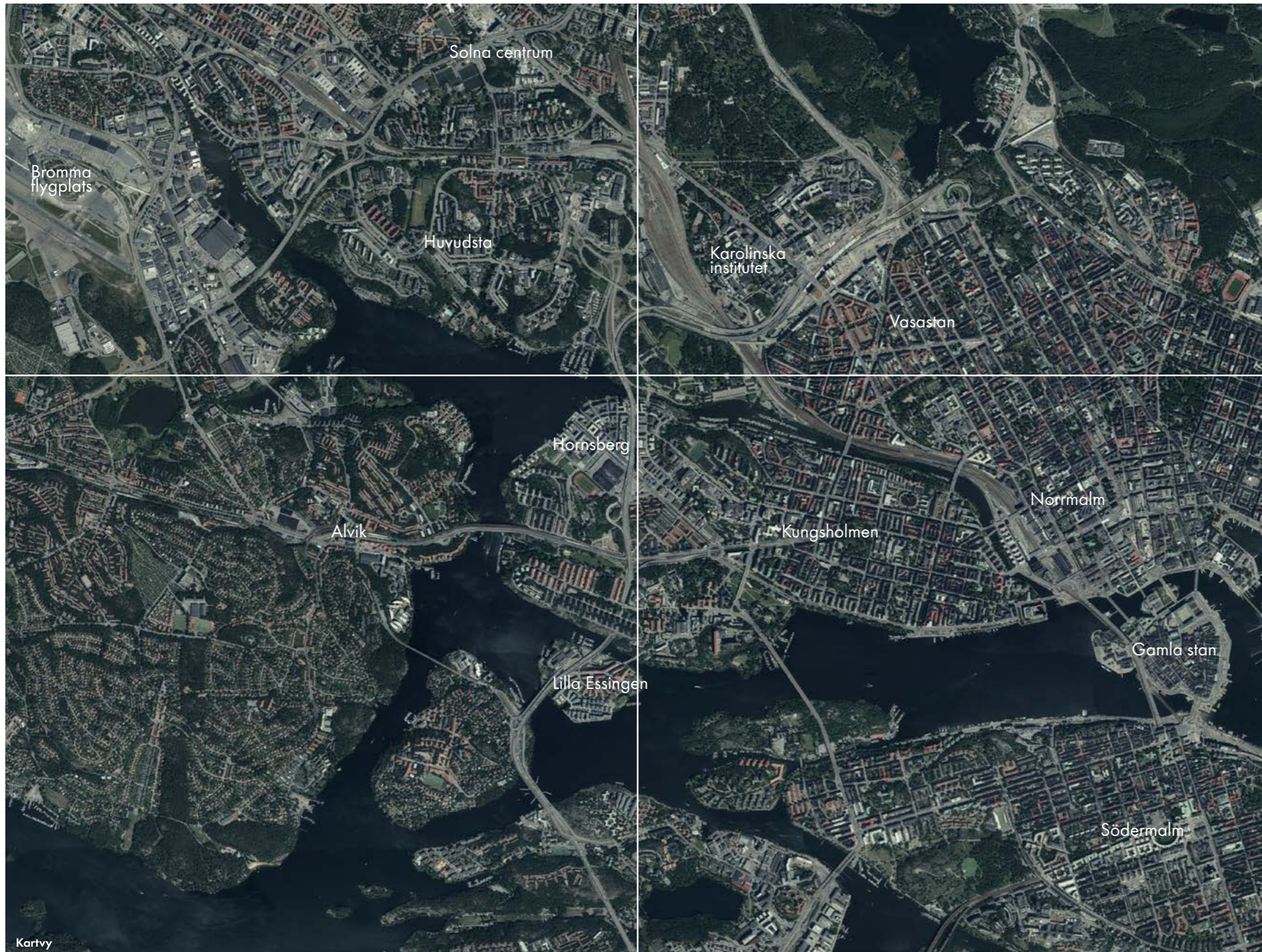
Ett aktivt taklandskap 26

Hållbar grönska 27

Inledning

Bakgrund och syfte

Bakgrund

Gränssnittet mellan Solna och Stockholm är hårt belastat av vägar och järnvägar. Mellan Huvudsta och Hornsberg finns dock ett stråk där en stadsbebyggelse kan växa fram. Med en kvartersbebyggelse i denna dalgång skulle ytterligare en länk mellan grannorterna kunna skapas, och Pampas bli en del av Solnas front mot vattnet.

Solna stad planerar att i anslutning till platsen på sikt utveckla en ny stadsmiljö som binder samman Stockholm och Solna - stadsutvecklingsområdet Ekelund.

Detaljplanens syfte är att möjliggöra uppförandet av ett nytt kontorshus med cirka 20.000 kvm ljus BTA inklusive möjlighet till centrumändamål i bottenvåningen.

I anslutning till detta gestaltningsprogram hänvisas även till plankarta och planbeskrivning för detaljplan för Huvudsta 4:17, Kulturmiljöutredning och konsekvensanalys (Nyréns, 2018-10-04) och övriga tekniska utredningar som ligger till grund för detaljplanen.

Syfte

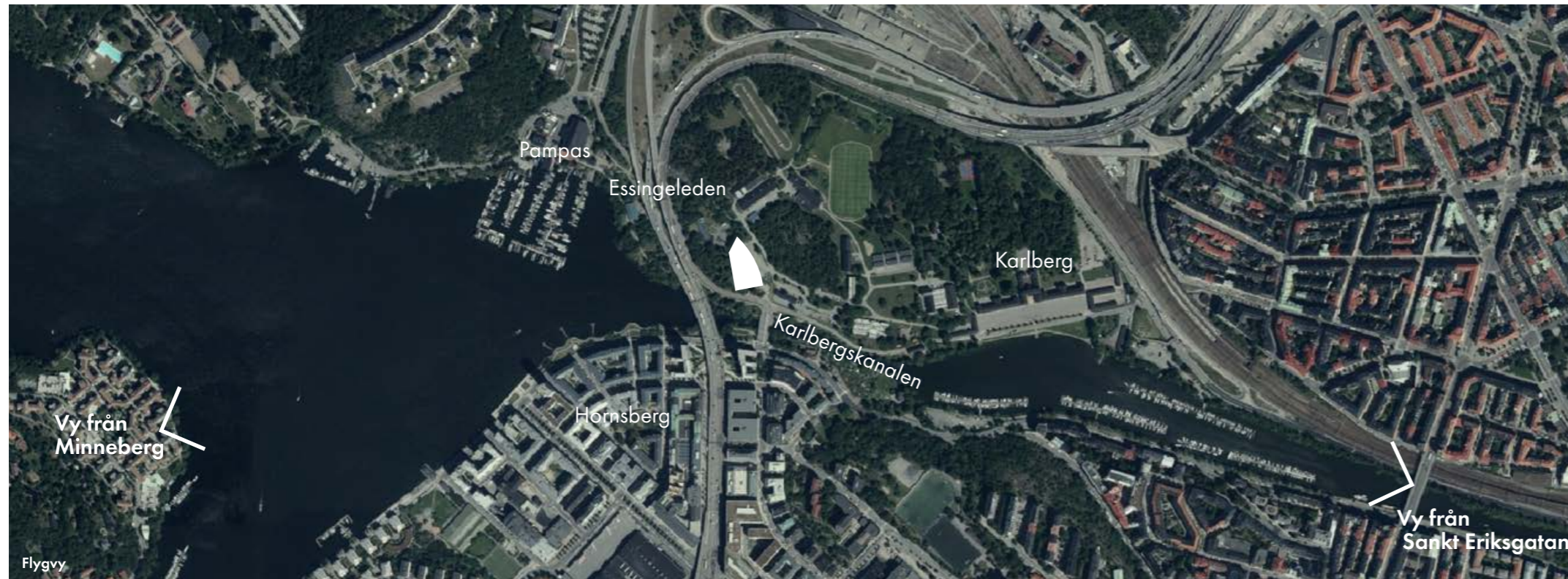
Gestaltningsprogrammet är kopplat till detaljplanen för del av Huvudsta 4:17 och syftar till att samordna kvaliteter i gestaltningen av närmiljön och byggnaden.

Gestaltningsprogrammet syftar till att förtydliga och säkerställa kvaliteter i gestaltningen, utgöra ett stöd vid kommande handläggning av bygglov och bygganmälan och fungera som vägledning för projektering efter planskedet.

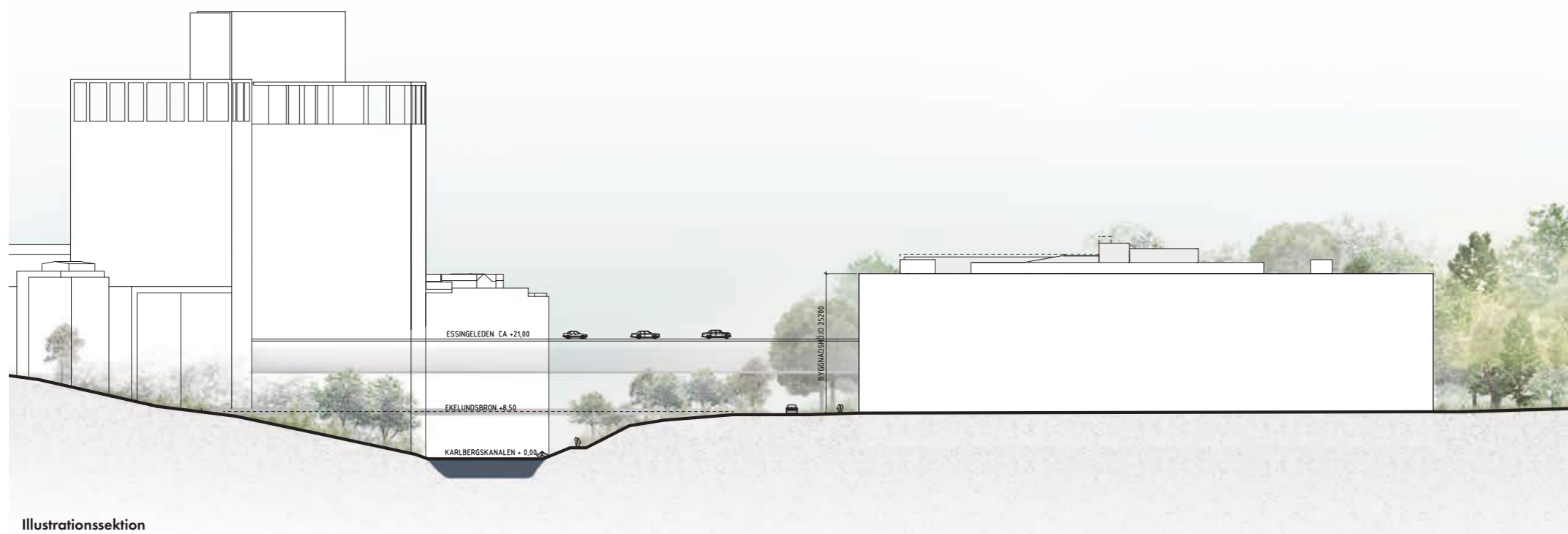
Ett nytt stadsstråk mellan Solna och Stockholm kan växa fram och detta är startpunkten.

Stadslandskapet Stadens skala och platsens topografi

Området som begränsas av Essingeleden i nordväst, Karlberg i öst och kanalens vatten i söder, präglas av sin närhet till kulturhistoriskt värdefulla miljöer. Karlbergs slott med dess parklandskap och innerstadens bebyggelse är båda klassade som riksintressen för kulturmiljö.

Det som byggs här behöver utformas i relation till den kulturhistoriska miljön. Byggnader och platser behöver förhålla sig till innerstadens skala. Den naturliga topografin som bildar fond till Karlberg blir vägledande för ny bebyggelse.

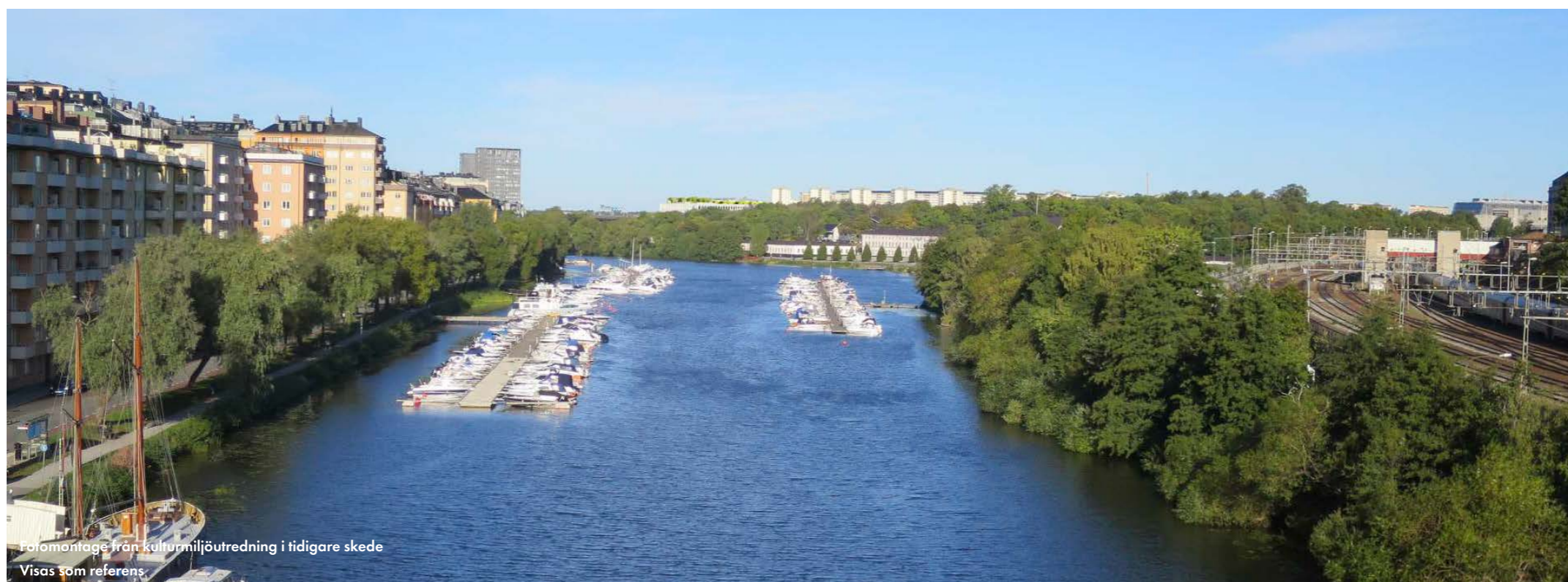
Stadslandskapet Stadens skala och platsens topografi

Fotomontage från kulturmiljöutredning i tidigare skede
Visas som referens

Vy från Minneberg.

Byggnadens höjd korresponderar med den lägre stadsbebyggelsen på Kungsholmen.

Fotomontage från kulturmiljöutredning i tidigare skede
Visas som referens

Vy från St Eriksgatan.

Byggnaden ansluter till sin omgivning och bevarar Huvudstas siluett och den tydliga grönsstrukturen.

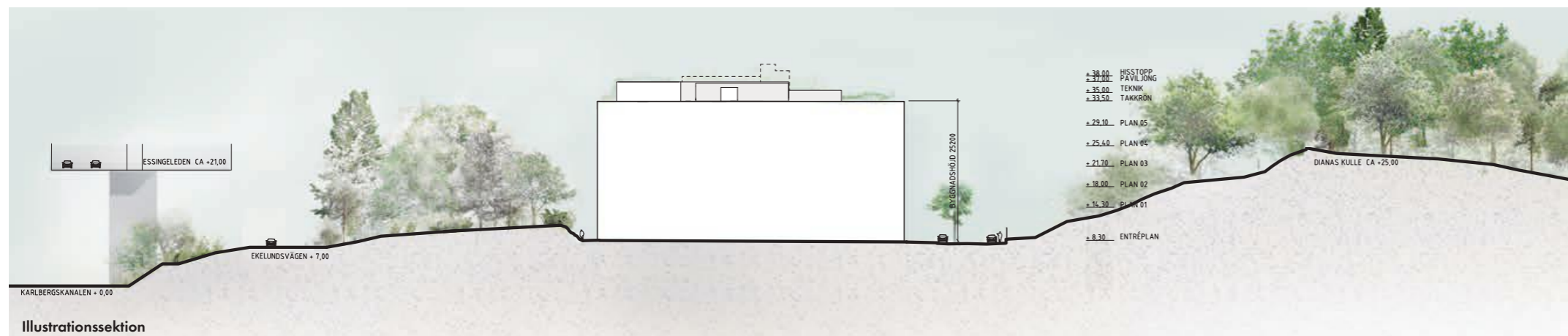
Stadslandskapet

Flödet längs vattnet, kopplingen över

Platsen för byggnaden ligger i ett, redan i dagsläget, starkt gång- och cykelstråk längs med Karlbergskanalen. Stråket kopplar samman Solna genom Pampas och Huvudsta med Vasastan genom Rörstrandsgatan och St Eriksplan.

Den befintliga bron Ekelundsbron utgör en av få kontaktytor mellan Solna och Stockholm. Denna koppling över vattnet förstärks med en ny målpunkt på Solnas sida.

Stadslandskapet Flödet längs vattnet, kopplingen över

Fotomontage från kulturmiljöutredning i tidigare skede
Visas som referens

Vy från Karlbergs slottsväg.

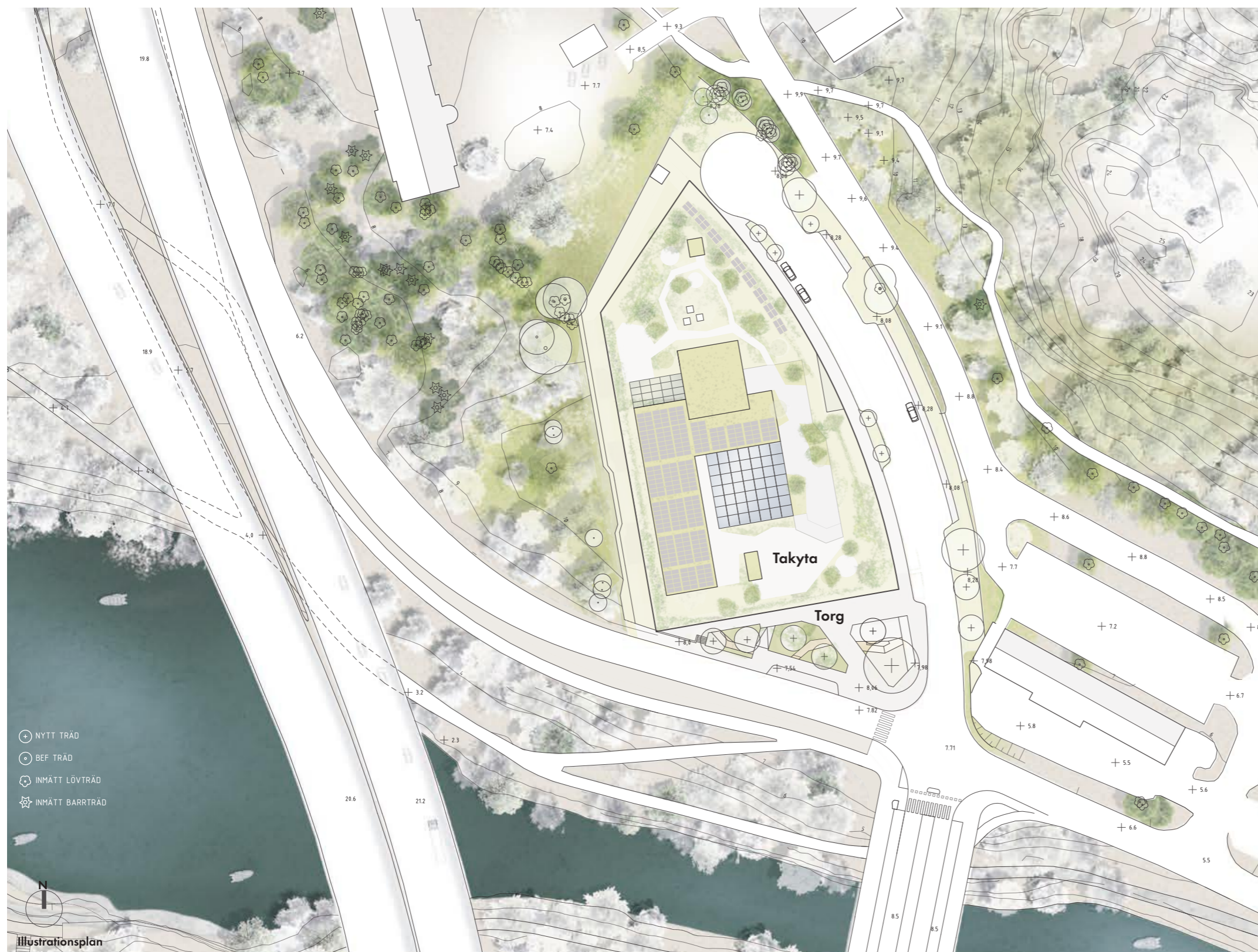
Byggnaden blir en viktig målpunkt längs med flödet i gång- och cykelstråket ut med Karlbergskanalen.

Foto: Karlbergskanalen

Stadslandskapet En hörnsten för stadsstråket

Husets huvudfasad mot söder och mot bron är en start för en ny stadsmiljö med allt vad det innebär av publika rum, såväl inomhus som utomhus.

I byggnadens bottenvåning ligger de mer publika funktionerna vända mot torget för att bidra till att befolka och aktivera platsen.

Stadslandskapet En hörnsten för stadsstråket

Vy från södra brofästet Ekelundsbron.

Byggnaden blir en portalbyggnad till ett ny stadsdel och ger en stadsmässig koppling mellan Solna och Stockholm.

Närmiljön

**Närmiljön ska gestaltas i
samklang med byggnaden och
verka både som ett stadsrum och
som en förplats.**

Närmiljön

Ett grönskande torg

Target

Torget gestaltas som ett välkomnande och grönt torg, en viktig offentlig plats längs Karlbergskanalen. Grönytorna ger vistelsemöjligheter, biologisk mångfald och blickfång för både passerande och brukare i byggnaden intill. De fungerar också som regnträdgårdar vid kraftiga regn. På östra delen av torget planteras ett vårdträd, en skogsek som med tiden blir en viktig volym på torget.

Markbeläggning

På hela torget läggs en markbeläggning i ett mönster av betongplattor i gråa nyanser. Markbeläggningen verkar till att binda samman torget med omgivningen. Under arkaden har plattorna en ljusare färgton.

Dyka in i grönskan

Spänger av trä går genom regnträdgårdarna. Där kan man sitta med vegetation i ryggen och titta söderut mot Karlbergskanalen. På den norra delen av den östra gröna ön läggs grus vilket breddar ytan för uteservering.

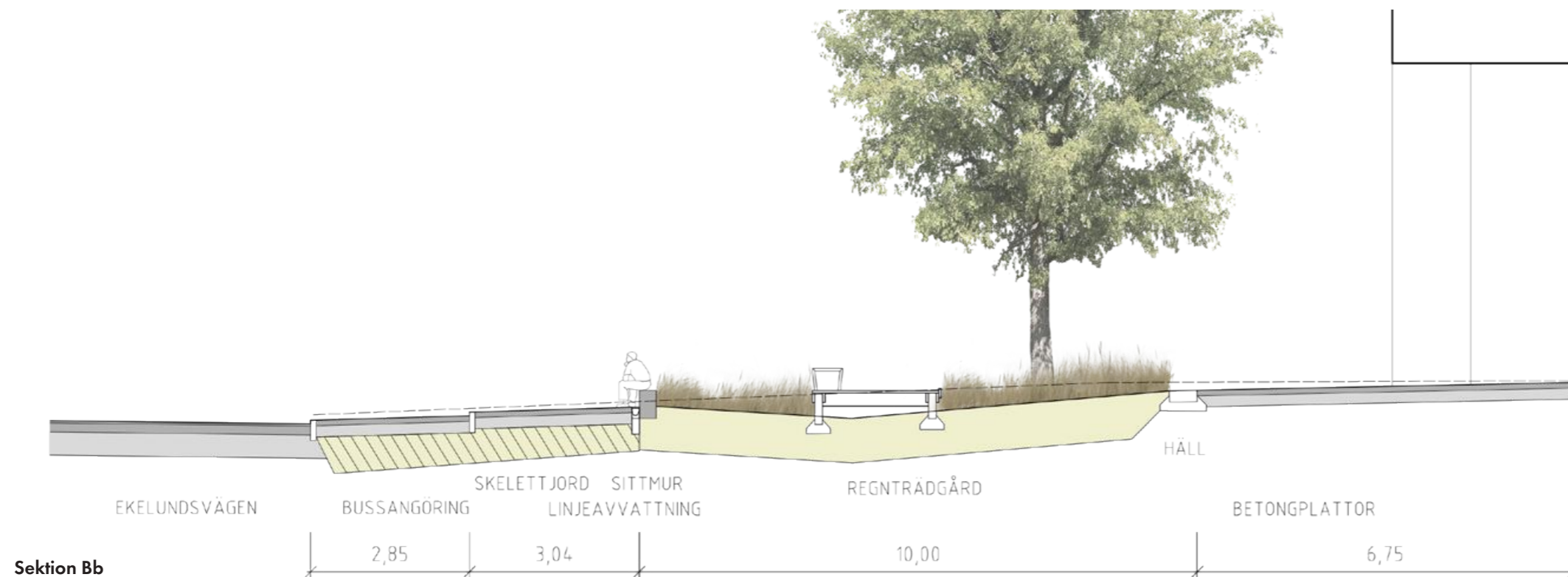
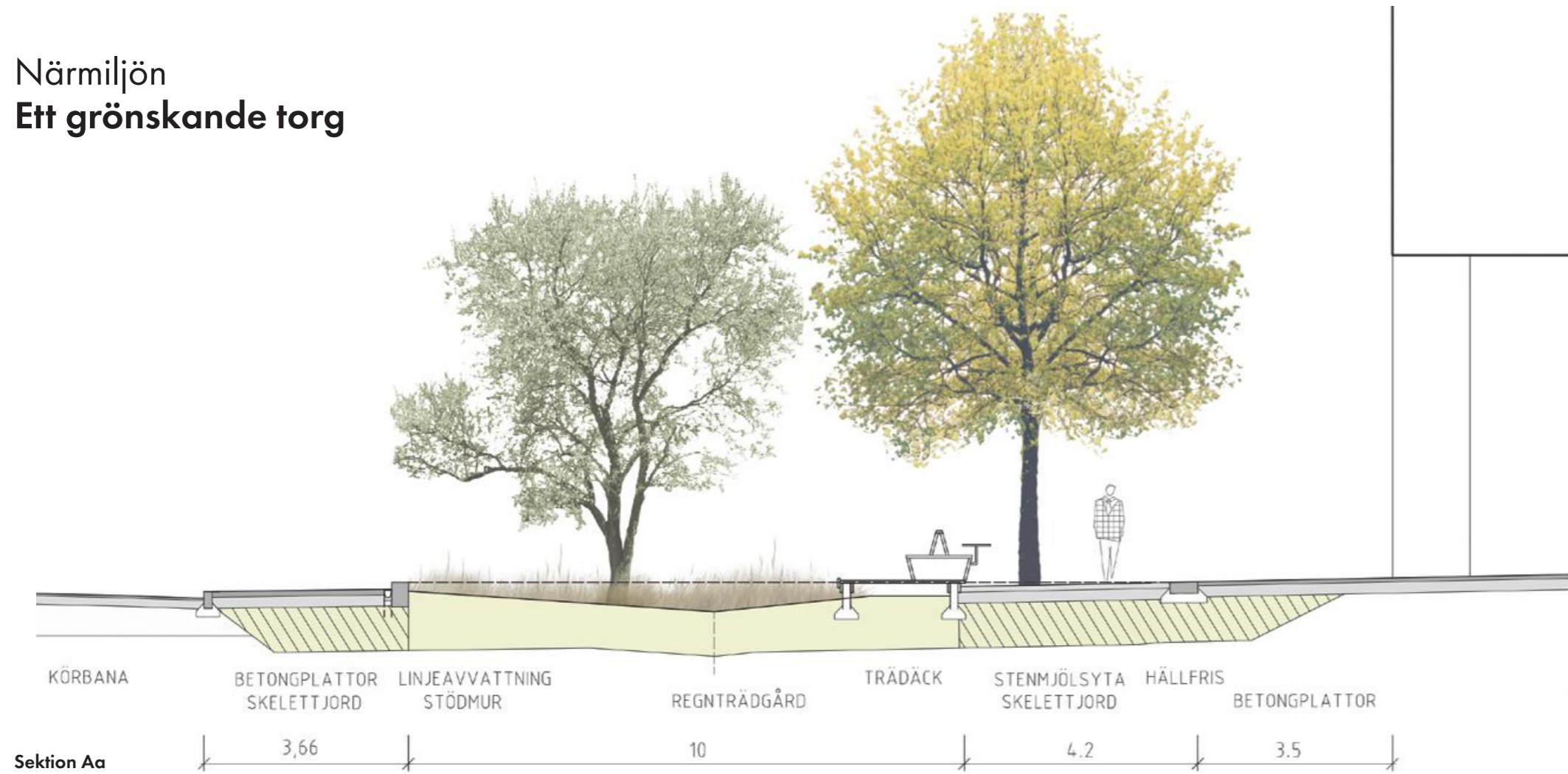
Trafik

Vid sidan av torget placeras cykelställ. En liten del av torget längs Ekelundsvägen avgränsas med en lägre kantsten och används för parkering av resebuss, färdtjänst och taxi.

Närmiljön Ett grönskande torg

Sittmöjligheter

Längs grönyrtornas kant finns lättillgängliga sittmurar av granit i soligt läge för en paus i promenaden längs Karlbergskanalen. För den som vill sitta en längre stund och mer skyddat finns träspänger genom regnträdgårdarna, omgivna av träd, perenn- och gräsplanteringar. Planteringarna kommer till största del vara torrlagda men vid kraftiga regn kan det bildas en vattensamling som långsamt töms genom infiltration i skelettjorden.

Dagvatten

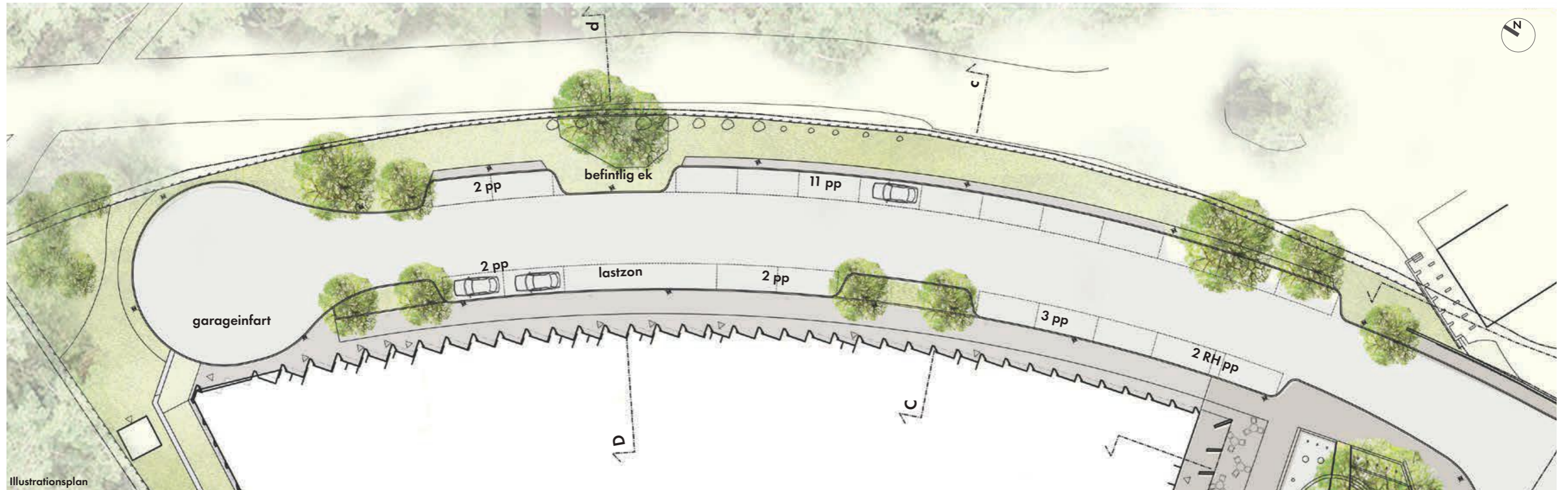
Torget har en jämn lutning söderut till Ekelundsvägen. Dagvattnet från taket och själva torgytan leds till nedsänkta regnträdgårdar där det infiltreras. De gröna öarna ramas in med hällar som blir horisontella murar söderut och fångar upp dagvatten. Det vatten som inte leds till grönyrtorna samlas upp i en linjeavvattning längs trottoaren och leds via en grusbädd under mark till växtbäddarna. Vid kraftig nederbörd kan vattnet rinna över stödmuren till linjeavvattning.

Närmiljön

Gatan gynnar mångfald

Gatukaraktär

Gatan får en grön karaktär med 10-12 meters planteringar utformade med skelettjord för fördröjning och infiltration av dagvatten. Det planteras med torktåliga växter och träd med blommande kvalitéer för att gynna den biologiska mångfalden. Den flerstammiga eken i norra delen av gatan bevaras och runt den skapas ett fredat utrymme för att skapa goda förutsättningar. Eken är värdefull ur biologisk synpunkt men knyter också samman den nya fastigheten med den rika kulturhistoriska miljön i Karlberg med Dianaskulle öster om gatan.

Dagvatten

Gatan lutar mot väster och regnvatten leds via brunnar som fördelar vattnet till skelettjorden samt delvis via nedsänkt plantering för rening.

Markbehandling

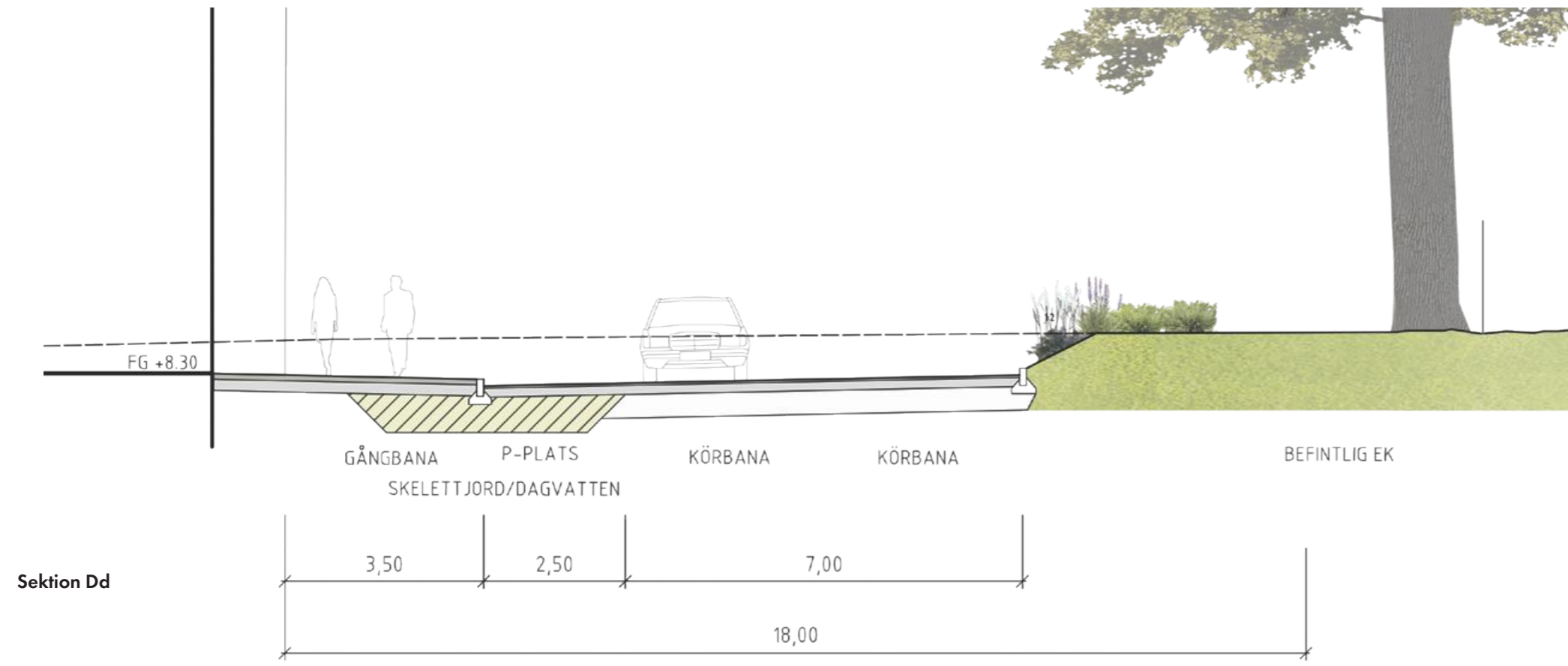
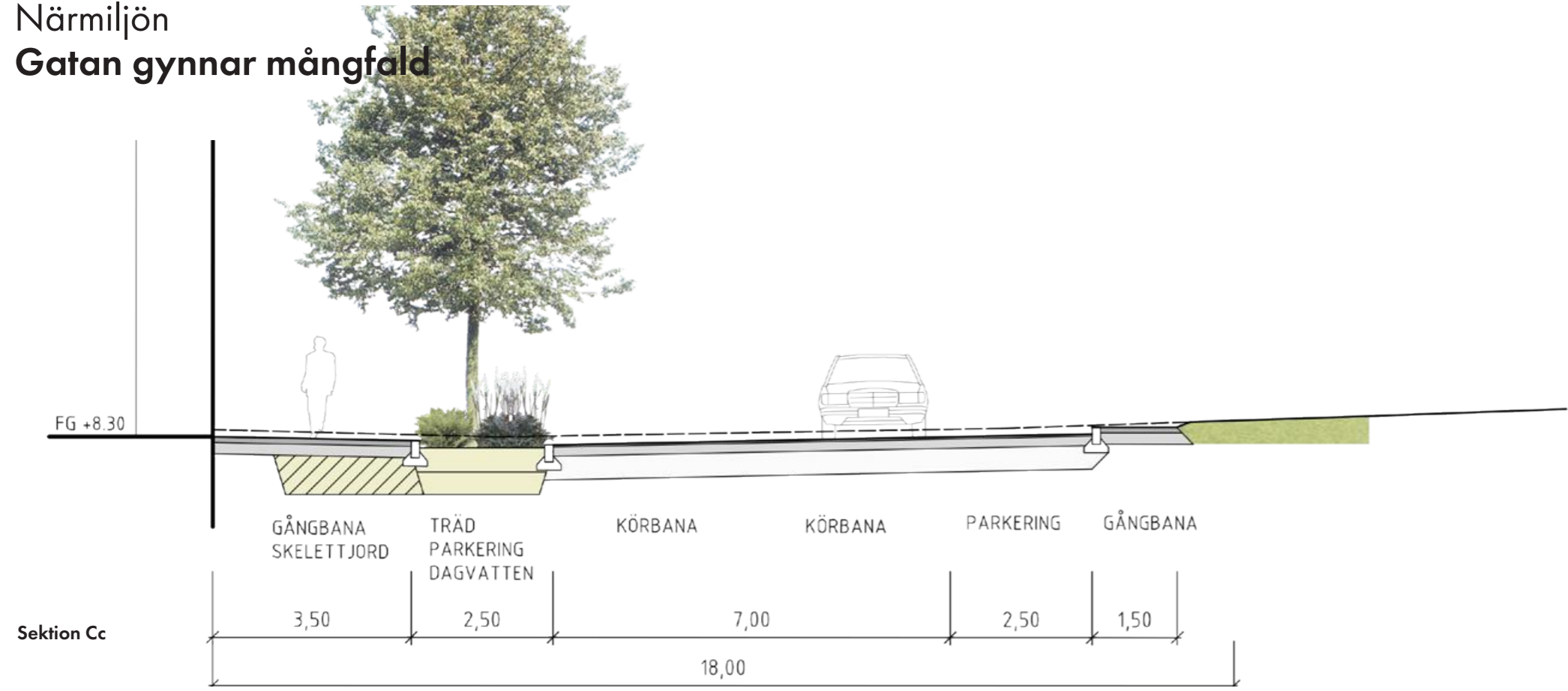
Västerut mot JM:s byggnad får gatan en generös trottoarbredd på 3,5 meter och två planteringssektioner med urban karaktär. På den östra sidan blir planteringarna mer naturliga och smälter på så sätt ihop med Karlbergsområdet. Längs gatan finns 19 parkeringsplatser, en vändzon och en lastzon för leveranser.

Närmiljön

Gatan gynnar mångfald

Trädkaraktär

Gatuträden bör bli max 6-10 meter breda och 12-18 meter höga. Inhemska träddarter föredras, som tål stadsmiljö och halvskugga.

Artförslag större träd:

Sort av avenbok, *Carpinus betulus*
 t.ex. Franz fontaine
 Sort av skogslind, *Tilia cordata*
 t.ex. ”’Grennspire’
Sorbus intermedia

Artförslag mindre träd:

Naverlönn, *Acer campestre*
 Trubbhagtorn, *Crataegus monogyna*

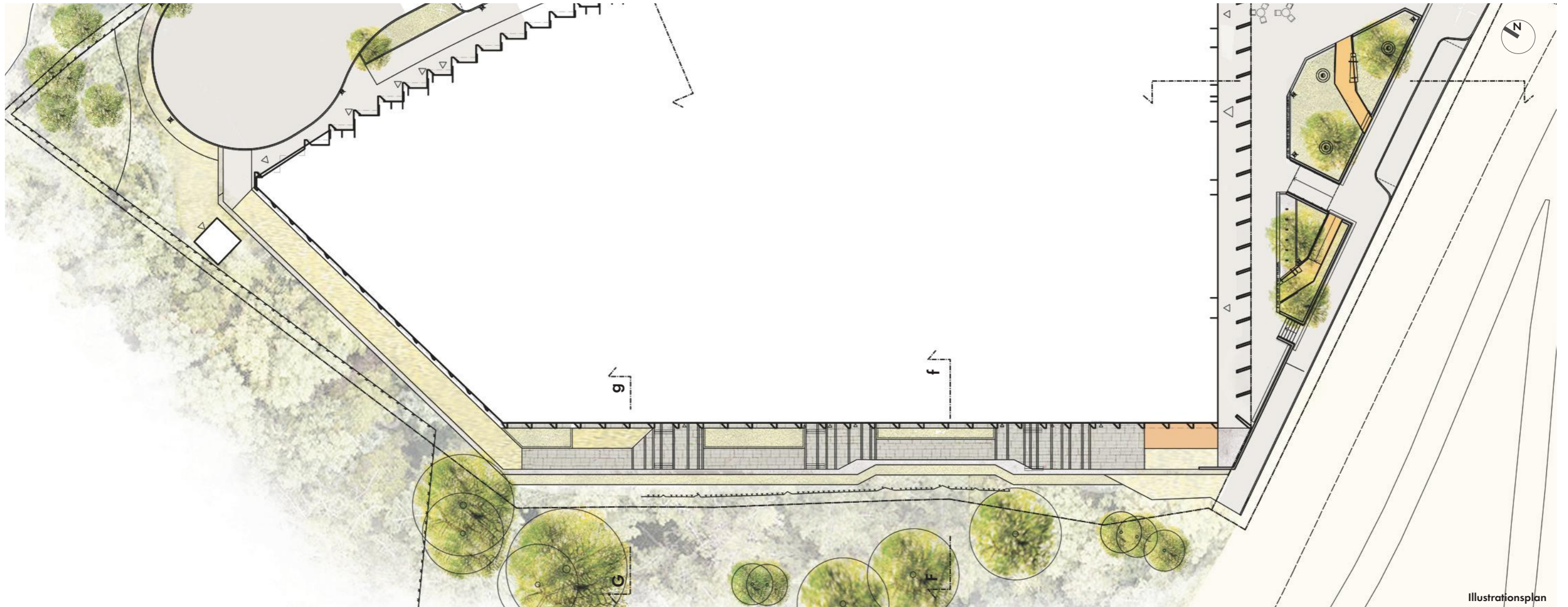
Gatuprofil

Gatuprofilen är 18m bred för att i framtiden kunna ansluta till ny bebyggelse nordväst om fastigheten. Längs byggnaden finns det en 3,5m bred trottoar.

Närmiljön

Mötet med naturmarken

Blickfång

Husets västra sida möter den befintliga naturmarken och utformningen ger ett grönt och lugnt blickfång från huset. Naturområdet intill utgörs av blandskog med inslag av både äldre tallar och lövträd. Den nya tomten skapar delvis en bergskärning mot den befintliga marken som bäddas in med bland annat klättrväxter för att mjuka upp mötet.

Zoner

Där finns tre zoner kopplade till husets inredningsstudio, hörsal och friskvårdsavdelning. Zonerna med plattor och gatstensfriser bryter av fasadens långsgående rörelse och ger möjlighet till paus. Längst söderut mot torget finns det i anslutning till inredningsstudion möjlighet till ett showroom utomhus med typlösningar för JMs bostadsprojekt.

Referens: Naturlik plantering

Referens: Smågatstensfris med betongplattor

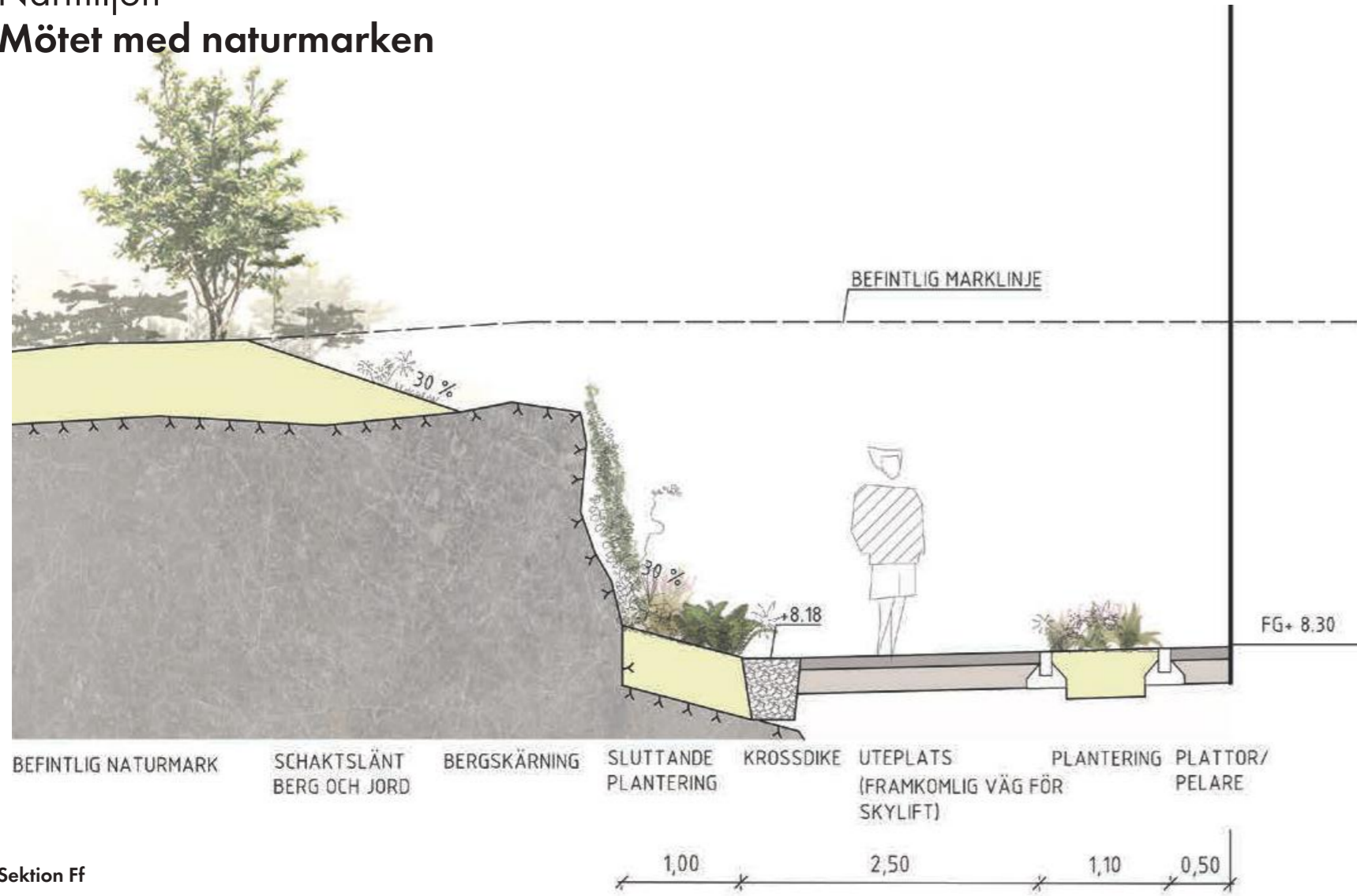

Referens: Gräsarmering

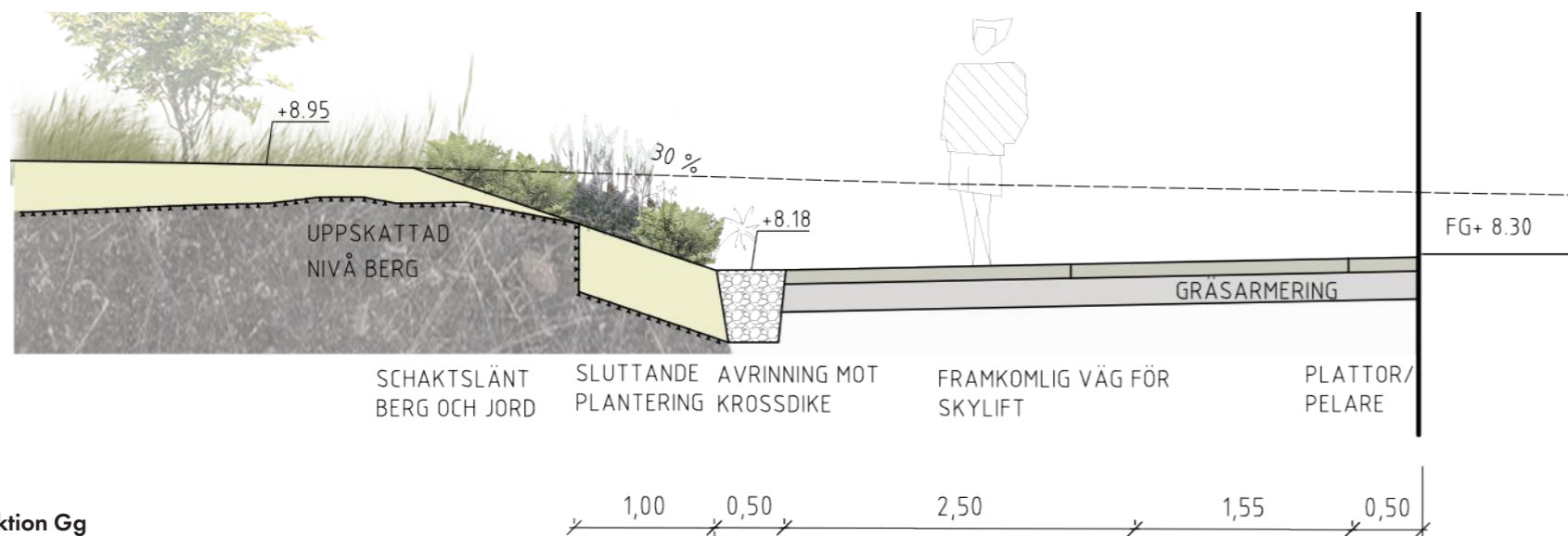

Närmiljön

Mötet med naturmarken

Sektion Ff

Sektion Gg

Mark och plantering

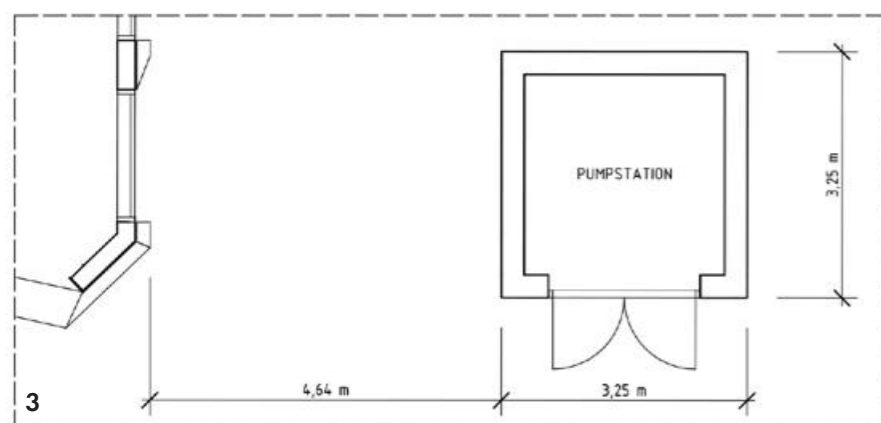
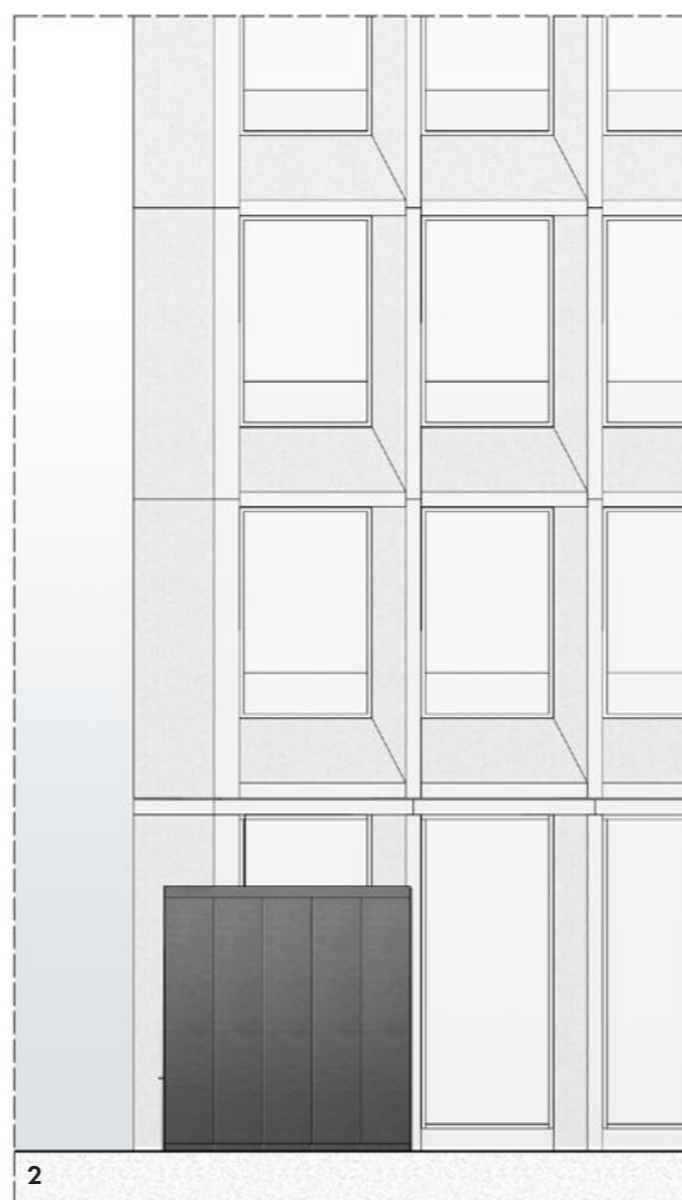
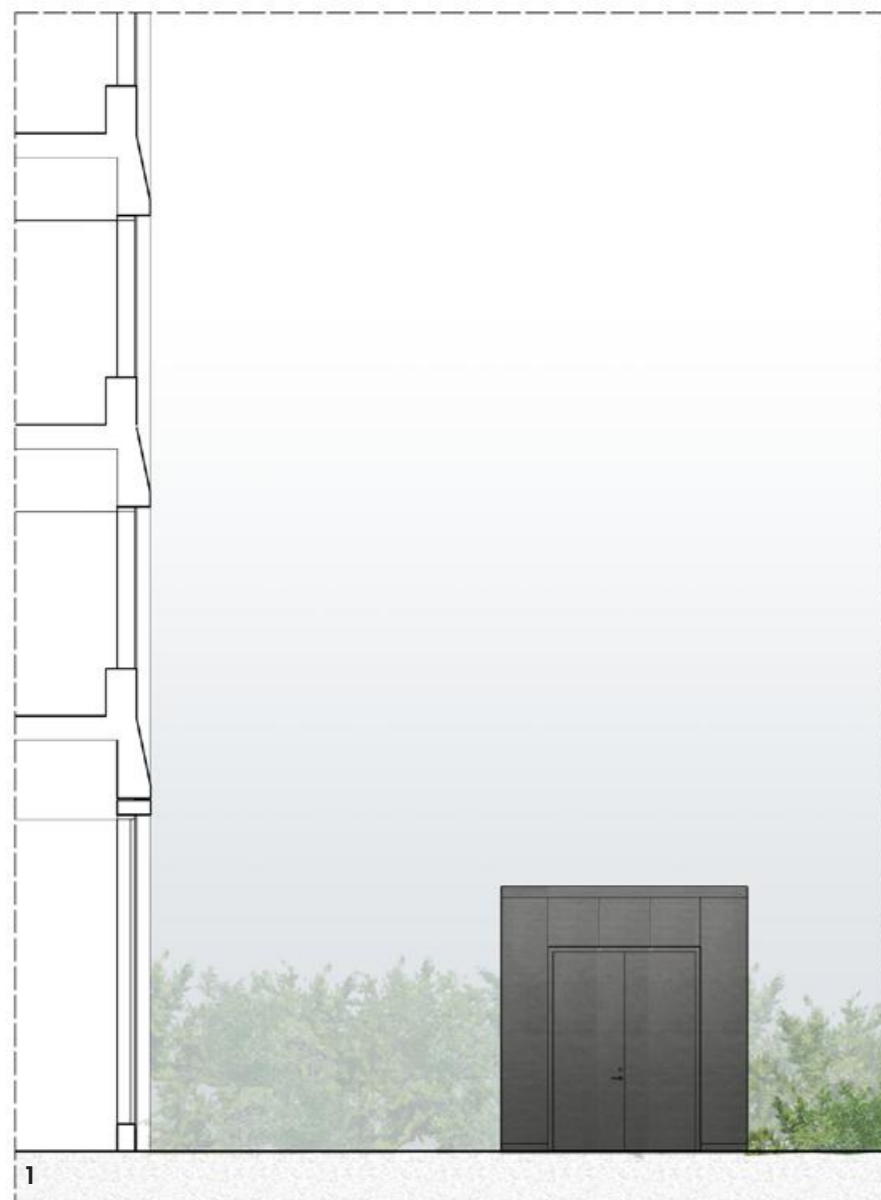
Längs huset finns planteringar med lägre buskar och perenner närmast huset och med mer inslag av klättrväxter mot jord- och bergskärningen. Markbeläggningen görs delvis genomsläpplig med gräsarmering för att minska den hårdgjorda ytan. Den västra sidan om huset är utformad för att vara framkomlig för en skylift för fönsterrengöring med en uppställningsbredd på cirka 4.5 meter.

Närmiljön

Pumpstation

1 Elevation mot öster (gata)
 2 Elevation mot norr
 3 Planutsnitt

Teknikkomplement tonas ned

Vid husets norra spets ligger en friliggande pumpstation. Pumpstationen är klädd med bantäckt plåt i mörk kulör.

Referens: Bantäckt mörk plåt

Referens: Gräsarmering

Referens: Smågatstensfris med betongplattor

Byggnaden

En sammansålln och robust
gestaltning med skarpa detaljer och
subtila materialmöten kännetecknar
byggnaden.

Byggnaden Skugga och djup

Relief

Murar och skuggspel är framträdande i byggnadens fasad. Byggnadens olika fasader har olika djup relief beroende på hur mycket skuggverkan tillika skuggning som önskas. Djupast är fasadreliefen mot söder som är byggnadens huvudfasad där huvudentrén är placerad.

Den norrvända fasaden är byggnadens slätaste. Med någon decimeters relief i murverket blir dock också denna en bearbetad yta, och en kontrast mot de mer djupa. Mot öster skapar byggnadens kurva en gradvis ökande trappning.

Livfullhet

Uttrycket i fasadens subtila material skiftar beroende på väder och årstid då skuggbilden varierar över året. Byggnadens material ska väljas för att framhäva skuggeffekten.

Byggnadens nuvarande fasadkoncept består av betong och glas. Reliefens framsida utförs med gjutyta och nischerna kring fönsterpartierna utförs som slipade terrazzoitor.

Byggnaden Robusthet och struktur

Visualisering mot gata

Robust tektonik

Byggnaden ger ett intryck av massivitet och robusthet genom sin tydligt strukturerade uppbyggnad. Byggnadens roll som en hörnsten i ett nytt möjligt stadsutvecklingsområde gör den tydliga karaktären viktig.

Tidlös struktur

Byggnaden ska genom sina material och utförande signalera tidlöshet. Byggnaden utförs i en dov färgpalett, och det huvudsakliga materialet är ett betongmaterial i en gråvit kulör.

Den tydliga och lugna strukturen kopplar byggnaden till sitt historiska sammanhang.

Referens: David Chipperfield, Novartis Campus, Basel

Byggnaden Rörelse och transparens

Rytm

Mot öster skapar byggnadens kurva en gradvis ökande trappning. Mitt på denna fasad varieras rytmen av ett större urtag, som delar upp volymer i två för att ansluta till skalan i omgivningen.

Mötet med byggnaden blir olika beroende på varifrån man möter den, från en mycket öppen byggnad rakt framifrån till en mer tung och robust karaktär från sidan.

Genomsiktighet

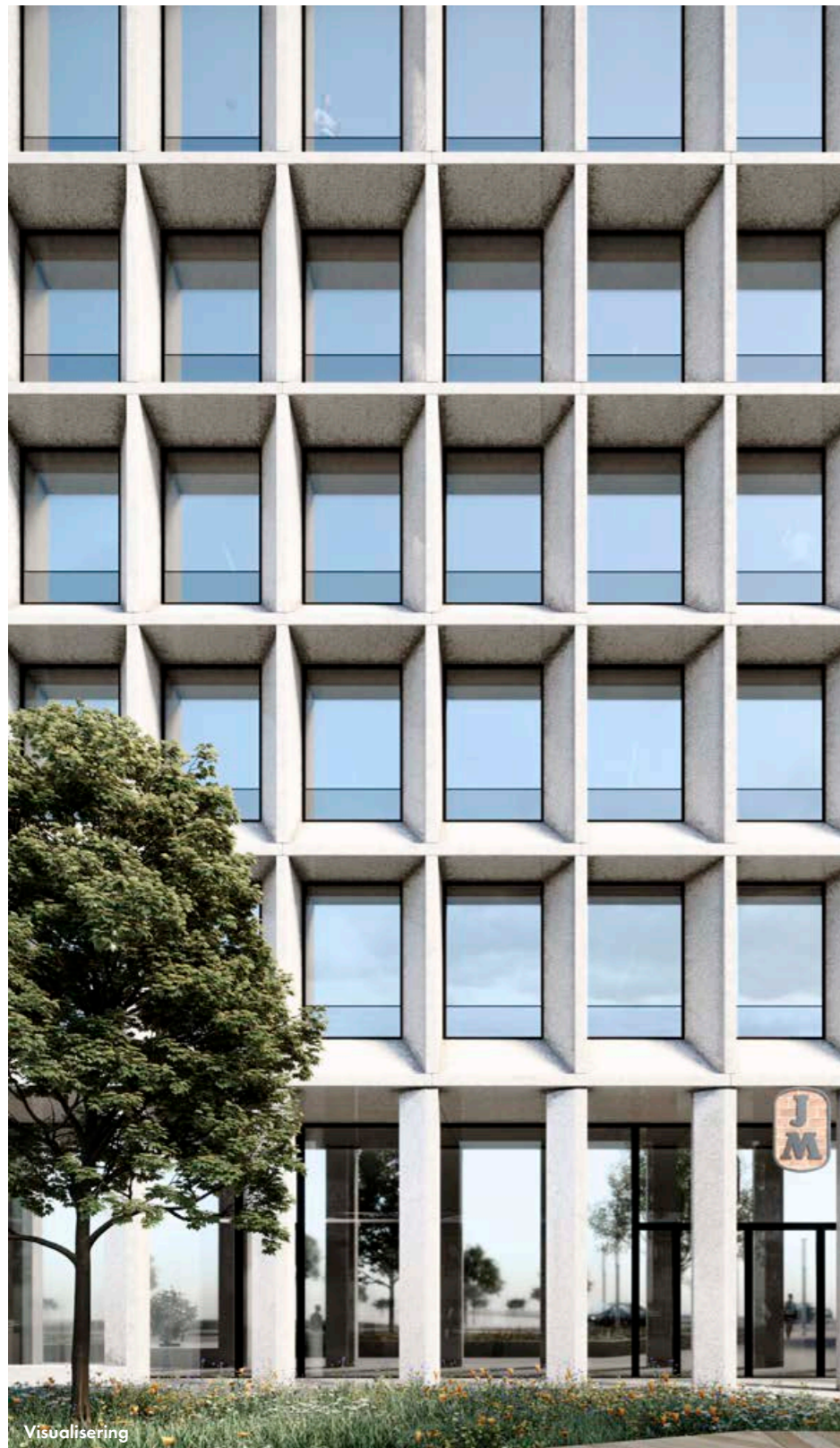
Innanför den tydliga yttre reliefen finns en glasbyggnad. Fasaden blir ett ramverk med fyllningar av glas. Glasytorna utförs med både genomskinliga och täta delar.

Insidan har mycket kontakt med den omgivande naturen och närmiljön, och förbipasserande har god kontakt med vad som sker inne i byggnaden.

Byggnaden Subtila materialmöten

Visualisering

Visualisering

En byggd helhet

Fasaden ska upplevas som en helhet med subtila materialmöten mellan fasadens olika material. Gestalten ska avteckna sig tydligt, utan skarpa kontraster mellan olika delar. Fasaden utförs med våningshöga element med få synliga komponenter. På nära håll syns skillnaderna på ytorna. Betongreliefens framsida utförs med gjutytta och nischerna kring fönsterpartierna utförs som slipade terrazzoitor.

Gedigen materialitet

Byggnadens material har valts med tanke på platsens koppling till både den omgivande naturen och kulturmiljön. Detta medför en extra omsorg kring materialens karaktär och känsla av äkthet och robusthet.

David Chipperfield: Kaufhaus Tyrol

Byggnaden Skarpa detaljer

Detaljen stödjer helheten

Byggnaden ska upplevas sammanhållen, så att fokus ligger på skuggverkan och djup. Detaljutförandet ska stödja upplevelsen av sammanhållen helhet.

Omsorgsfullt och tåligt

Fasaddetaljer utformas elegant och diskret med hög omsorg. Täta delar i glaspartier utförs som del av parti. Profiler ska ha genomarbetade dimensioner. Bland annat terrazzoskivor monteras till stor del med dold infästning. Ett massivt uttryck i hörndetaljen blir vägledande.

Byggnaden utförs med invändig avvattning. Detaljer för dörrar, galler och port ska i sitt utförande ansluta till fasaden i helhet. Detaljer man möter på nära håll ska ha en massiv och tålig karaktär.

Byggnaden En inkluderande entréväning

Visualisering

Öppet och inbjudande

Byggnadens bottenvåning är utformad för att stödja stadslivet. Bottenvåningen har en stark koppling till ett av områdets offentliga rum och innanför arkadgången ger det uppglasade entrérummet inblick i byggnadens publika funktioner.

I en framtid skulle hela bottenplanet kunna få en publik/kommersiell funktion. Bottenplanets rums- höjd öppnar för en mångsidig användning. Glaspartier mot torg utförs glasade ner mot mark.

Bottenvåningens utformning längs lastgatan får glas i vinkel för en ökad transparens. Täta fyllningar mellan terrazzodelar gestaltas i samklang med glaspartier.

Entréer

Byggnadens huvudentré riktar sig mot torget, men har även sekundära entrépunkter mot lastgata och naturmarken för ökad livlighet och flexibilitet i användning. Portar och ståldörrar ska utformas omsorgsfullt för en trygg och attraktiv gatumiljö.

Visualisering

Referens: David Chipperfield, Novartis Campus, Basel

Referens: Aktiv bottenvåning

Byggnaden Ett aktivt taklandskap

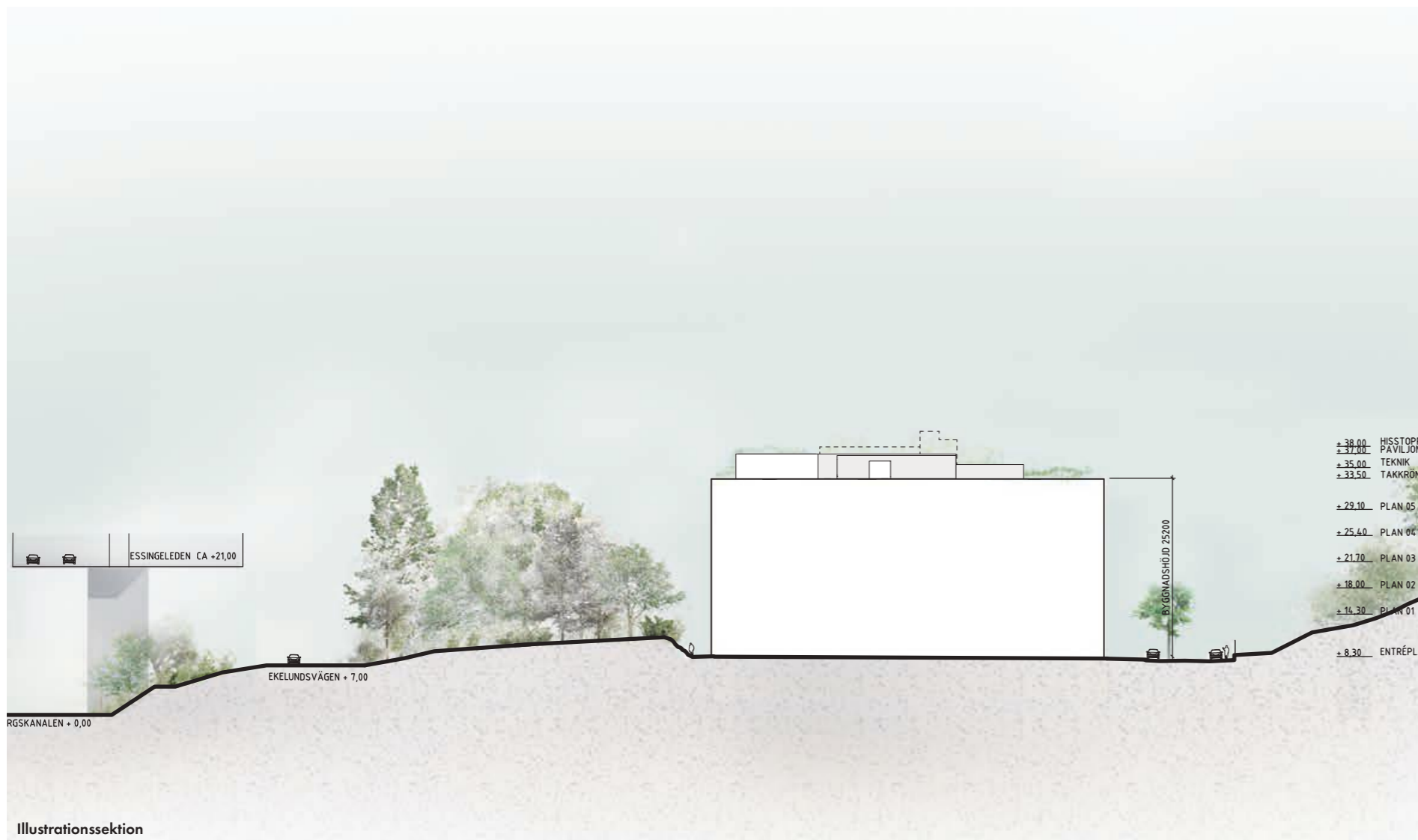
Referens: Torktålig plantering
Förskola i Nantes, Phytolab

Referens: Rumsbildande vegetation

Referens: Grönka

Illustrationssektion

Medveten placering av takvolymer

Takets paviljongbyggnad hjälper till att skydda mot buller från Essingeleden. Utsikten mot Dianaskulle i öster och andra blickfång hålls fria.

Tekniska installationer placeras med fördel på takets norra del. Grönkan runt omkring är där tätare och den södra delen planeras främst för vistelse. Takfoten hålls fri och räcken dras in.

Integrerad teknik

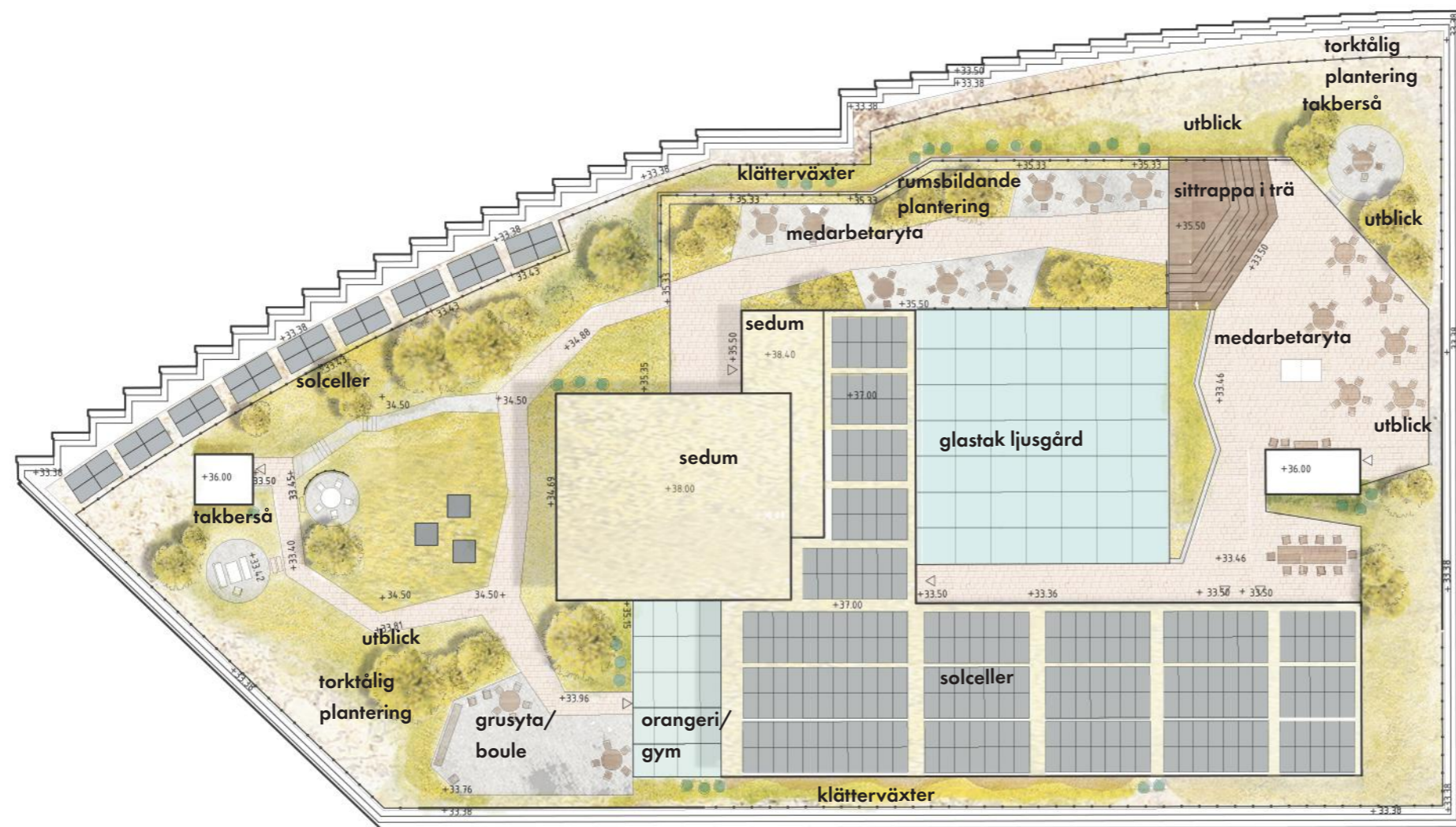
Byggnaden har ett grönt taklandskap som kan förses med solceller och andra miljöaktiva funktioner. För att ge byggnaden en värdig och vårdad karaktär, är teknikdelar integrerade i det gröna taklandskapet. Exempelvis kan växtväggar dölja installationer och solcellsteknik kan integreras i pergolastrukturer.

Visualisering: takvolymer

Byggnaden Hållbar grönska

Illustrationsplan

Takterrassen

På taket skapas ett varierat landskap med stora sammanhängande rum av växtlighet. Vid entréerna finns två större medarbetarytor: samlingsplatser för lunch, möten, aktivitet och event. Mindre rumsligheter för möten och paus finns integrerade i de två planteringszonerna som binder ihop takets nivåer. Spaljéer och låga skärmar skyddar sittplatserna mot vinden som främst kommer från sydväst.

Tillgänglighet

De två olika vistelsenivåerna på taket nås via hiss eller trappa upp via ljusgården. Taket är tillgängligt med hiss och lutande gångar. Norrut från den övre medarbetarytan fortsätter gången och släntar ned mot takets norra sida och utrymningstrappan. Planteringen släntar ned mot takets kant.

Vegetation och topografi

Ett grönt tak förverkligas genom att regnvatten leds från de övre nivåerna till de lägre där det skapas olika vegetationszoner. Längs gångarna och vistelseytorna skapas rumsbildande planteringar med låga buskträd, perenner och gräs. Där regnvatten samlas i vattenspeglar finns mer fuktälskande växter och ut mot takets kant breder den torktåliga zonen ut sig. Klättrväxter ger väggarna ett grönt intryck.

Topografi byggs upp av de olika nivåerna och av växtligheten som ger både grönska, rumsligheter, dagvattenhantering och estetiska värden. På de översta nivåerna finns en solcellspark. Solceller och teknikhuvor står på en yta som täcks av lågintensiv sedum.